

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

УДК: 37+316.61

О72 Освіта та соціалізація особистості // X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 22-23 квітня 2022 р.) 92 с.

Рецензенти:

Попков Василь Васильович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Халапсис Олексій Владиславович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» присвячено 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського і вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Шайгородська Анастасія Олександрівна – магістрантка факультету дошкільної та спеціальної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДОШКІЛЬНИКІВ

У Законі України «Про освіту» мету освіти визначено як всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей [5].

Сучасні науковці [3; 4] акцентують на потребі формування ціннісних орієнтацій здобувачів освіти по вертикалі закладів освіти, а серед засадничих принципів освіти майбутнього найголовнішим пріоритетом є виховання, що ґрунтується на цінностях.

Серед пріоритетних напрямів, окреслених у праці «Ціннісні орієнтири сучасної української школи» виокремлено ідею виховання на цінностях, яка б «була реально, а не декларативно, втілена у життя, всі учасники освітнього процесу (здобувачі освіти, їхні батьки, вчителі, викладачі, керівництво закладів освіти тощо) незалежно від віку, знань, досвіду чи соціального стану мають відчувати необхідність самокритично оцінювати себе та самовдосконалюватися» [7].

Аналіз офіційного сайту Міністерства освіти і науки України уможливив виокремлення основних програм, у яких визначено орієнтири діяльності керівника закладу дошкільної освіти щодо формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку. З огляду на досліджувану проблему, нами виокремлено дві програми. Схарактеризуємо їх детальніше.

Першу навчальну програму та календарно-тематичний план «Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях» презентовано у 2019 р. та укладено колективом авторів: А. Богущ, І. Сіданіч, В. Сучок та ін. Програма використовується в дошкільних навчальних закладах і має позаконфесійний характер [2].

Друга, виокремлена нами, програма, спрямована на духовно-моральне виховання дітей «Зерно любові». Її укладено у 2018 р. дослідниками-практиками О.Шиян, О.Франкевич, Н.Патуляк, Г.Іванців, Л.Зеленко, Л.Цюпа, А.Казіброда. За задумом авторів, програма духовно-морального виховання дітей «Зерно любові» створена для реалізації освітньої лінії «Особистість дитини», «Дитина у соціумі» Базового компонента дошкільної освіти. Духовно-моральне виховання дітей в закладі дошкільної освіти здійснюється на основі моральних чеснот та цінностей [1].

Серед нормативних документів виокремлюємо також стандарт вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти, когнітивний компонент включає знання теоретичного (декларативного) і методичного характеру: сукупність знань, необхідних управлінцю закладу дошкільної освіти для здійснення управлінських дій;

сукупність знань психолого-педагогічного характеру дошкільної освіти; знання, які складають нормативно-правову основу діяльності управлінця закладу дошкільної освіти; сучасні технології дошкільної освіти; основи інклюзивної освіти; знання з методичної роботи в закладі дошкільної освіти, знання інформаційних технологій, їх можливостей для розв'язання завдань з інших галузей знань; креативність, гнучкість, критичність, системність, мобільність, оперативність мислення в ситуаціях наукового пошуку та управлінській діяльності [6]. До нових нормативних документів, які визначають особливості діяльності керівника ЗДО щодо формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку можна зарахувати професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», який затверджено наказом №620-21 Міністерства економіки України 28.09.2021 р.

Отже, нами проаналізовано основні нормативні та програмні документи, щодо формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку у діяльності керівника закладу дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зерно любові. Програма духовно-морального виховання дітей / О.Шиян, О.Франкевич, Н.Патуляк, Г.Іванців, Л.Зеленко, Л.Цюпа, А.Казіброда. Львів: ДНЗ Львівське ВПУ ІКТ, 2018. 61 с.
2. Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях: навч. прогр. та календарно-темат. план / А. М. Богуш, І. Л. Сіданіч, В. Сучок [та ін.]. К: ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2019. 164 с.
3. Кірдан О.Л., Кірдан О.П. Україноцентроване виховне середовище університету як складник формування професійних компетенцій здобувачів вищої освіти. *Педагогіка співробітництва як складова реалізації освітньої стратегії навчального закладу : Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції*. Житомир, 2018. С. 182 –185.
4. Кірдан О.П. Кірдан О.Л. Педагогіка гідності – педагогіка майбутнього. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал*. 2021. № 5(5). С. 386–396. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-5\(5\)-386-396](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-5(5)-386-396) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/issue/view/30/54>
5. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Ст. 42. – Електрон. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. Стандарт вищої освіти України. Інтернет доступ: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>.
7. Ціннісні орієнтири сучасної української школи <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentation-Roman-Stesichin.pdf> https://roippo.org.ua/upload/iblock/db0/veb_nar-16.10.2020.-pos_bnik..pdf